

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 628/2025
05.03.2026. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у правној ствари тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Љубиша Костадиновић, адвокат из ..., против тужене Основне школе за образовање одраслих Прокупље, чији је пуномоћник Горан Тодоровић, адвокат из ..., ради поништаја решења о престанку радног односа, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2194/24 од 13.11.2024. године, у седници одржаној 05.03.2026. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 2194/24 од 13.11.2024. године и предмет враћа том суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Прокупљу П1 114/23 од 16.01.2024. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле и поништено као незаконито решење тужене број .. од 02.08.2019.године, којим је тужили утврђен престанак радног односа заснован Уговором о раду број .. од 06.04.2015. године због отказа од стране запосленог и решења министра о престанку радне дужности директора број 119-01-00067/2018-07/532 од 10.04.2018. године, закључно са 03.08.2019. године, што је тужена дужна да призна. Ставом другим изреке, утврђено је да је тужила дипломирани ... VII/1 степена стручности, у радном односу на неодређено време код тужене почев од 01.09.2008. године и наложено туженој да тужилу врати на рад и распореди је на послове који одговарају степену и врсти њеног образовања. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужили на име трошкова парничног поступка исплати 246.375,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2194/24 од 13.11.2024. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиле којим је тражила да се поништи као незаконито решење тужене број .. од 02.08.2019. године којим је тужили утврђен престанак радног односа заснован уговором о раду од 06.04.2015. године због отказа од стране запосленог и решењем министра о престанку радне дужности директора од 10.04.2018. године као и да се обавезе тужени да то призна и трпи. Ставом другим изреке, укинута је првостепена пресуда у ставу другом изреке. Ставом трећим изреке, обавезана је тужила да туженој накнади трошкове парничног поступка од 394.875,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 10/23), па је оценио да је изјављена ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу код Радничког универзитета „Тихомир Станковић“ Прокупље по основу уговора о раду од 25.09.2006. године, на радном месту стручног сарадника, на одређено време почев од 01.09.2006. године до избора кандидата по расписаном конкурс. Одлуком Основне школе за образовање одраслих од 25.08.2008. године, тужила по образовању дипломирани ... запослена на Радничком универзитету „Тихомир Станковић“ Прокупље, постављена је за в.д. директора ове установе најдуже до шест месеци од дана ступања на дужност 1.09.2008. године, као и да јој је за време обављања те дужности мирује радни однос на радном месту са кога је постављена. Уговором о раду од 11.11.2008. године, тужила је засновала радни однос на одређено време код тужене до доношења коначне одлуке по конкурс. Решењем тужене од 19.10.2009. године за в.д. директора тужене изабрана је тужила као запослена у туженој школи, најдуже шест месеци по ступању на дужност дана 19.10.2009. године. Одлуком тужене број .. од 13.12.2010. године тужила је изабрана за директора тужене на мандат од четири године од ступања на дужност дана 16.03.2011. године као и да јој за време обављања дужности директора мирује радни однос на радном месту са кога је изабрана. Уговором о раду број .. од 15.03.2011. године тужила је засновала радни однос на одређено време ради обављања дужности директора до 16.03.2015. године, након чега је 17.03.2015. године закључила уговор о раду са туженом на одређено време ради обављања дужности в.д. директора до пристизања сагласности на Одлуку Школског одбора или истека рока од 30 дана. Решењем тужене број .. од 03.04.2015. године тужила је изабрана за директора тужене на мандат од четири године и одређено је да ступа на дужност 06.04.2015. године до 05.04.2019. године. Тужила је 12.02.2018. године поднела оставку на радно место директора школе због одржавања трудноће, након чега се налазила на породилском одсуству и одсуству ради неге детета. Решењем тужене од 23.07.2018. године радни однос тужиле продужен је до истека коришћења права на породилско одсуство и одсуство ради неге детета. Тужена је 02.08.2019. године донела решење број .. којим је утврђено да тужили запосленој на пословима директора школе, престаје радни однос заснован уговором о раду од 06.04.2015. године и решења министра о престанку дужности директора закључно са 03.08.2019. године. Током поступка достављен је Закључак тужене од 16.12.2022. године да се нису стекли услови за доношења одлуке по жалби тужиле којом се побија решење директора школе о престанку радног односа тужиле од 02.08.2019. године.

На основу тако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је оценио да је тужила засновала радни однос код туженог ступањем на рад 01.09.2008. године и да је на тај начин тужила засновала радни однос на неодређено време. Између послодавца

претходника и послодавца следбеника није било преузимања запослених, већ је тужила након оснивања Основне школе за образовање одраслих наставила рад код новоосноване школе и пријављена на обавезно социјално осигурање 01.10.2008. године. Имајући у виду решења о мировању радног односа тужиле из 2009. и 2010. године у којима је наведено да тужили на радном месту професор ... и професор ... мирује радни однос код тужене, првостепени суд је оценио да тужила није отказала уговор о раду туженом, већ је поднела оставку на радно место директора које није могла да обавља из личних разлога и потреба одржаања трудноће. Како престанак дужности директора није законом предвиђен основ за престанак радног односа, то је првостепени суд закључио применом одредбе члана 32. Закона о раду да је тужила ступањем на рад 01.09.2018. године без закљученог уговора о раду успостављен радни однос између послодавца и запосленог који по садржини и квалитету је имао све карактеристике радног односа и да је пријављена на обавезно социјално осигурање, то је усвојен тужбени захтев за утврђење да је засновала радни однос на неодређено време и поништено је оспорено решење о престанку радног односа са обавезом тужене да је врати на рад.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев у делу којим је тражен поништај оспореног решења о престанку радног односа применом одредаба члана 1. и 155. Закона о основама система образовања и васпитања, налазећи да је протеком рока на који је тужила именована на дужност директора, те протеком рока на који је тужила уговором о раду засновала радни однос, постојао правни основ за доношење оспореног решења, а које је донето након истека коришћења права тужиле на породилшко одсуство и одсуство ради неге детета. У делу којим је одлучено о захтеву тужиле да се утврди да је у радном односу на неодређено време код тужене почев од 01.09.2008. године, те да се врати на рад и распореди је на послове који одговарају степену и врсти њеног образовања, другостепени суд је укино првостепену пресуду применом одредбе члана 393. став 1. у вези члана 386. став 4. ЗПП оценом да је прекорачен тужбени захтев, имајући у виду да је поднеском од 09.01.2023. године прецизиран захтев којим је тражен само поништај отказног акта, да у том поднеску није истакнут захтев за утврђење постојања радног односа и враћање на рад, због чега се сматра да је тужба у том делу повучена.

По оцени Врховног суда, основано се ревизијом тужиле указује да је у поступку пред другостепеним судом учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези са чланом 393. став 1. ЗПП, због чега се побијана одлука не може испитати са становишта правилне примене материјалног права.

Из списка произлази да су поднетом тужбом у овој правној ствари истакнута су два кумулативна тужбена захтева и то захтев за оцену законитости првостепеног решења туженог о престанку радног односа, као и захтев за утврђење да је тужила у радном односу на неодређено време и враћање на рад.

Како је због погрешне правне поуке тужила поднела тужбу непосредно суду, то је по примедбама и налогу из решења Апелационог суда у Нишу Гж1 3912/2021 од 17.01.2022. године првостепени суд решењем П1 од 08.12.2022. године прекинуо поступак расправљања у овој правној ствари, како би се тужили омогућило коришћење правног средства изјављивањем жалбе другостепеном органу послодавца, школском одбору, а у складу са одредбама Закона о основама система образовања и васпитања. У току парнице тужила је изјавила жалбу школском одбору, који је

закључком од 16.12.2022. године констатовао да се нису стекли услови за доношења одлуке по жалби тужље којом се побија решење директора школе о престанку радног односа тужиље од 02.08.2019. године. Након поступања по примедбама и налогу суда, тужилца је поднеском од 09.01.2023. године, који означава као предлог за наставак поступка и проширење тужбеног захтева, прецизирала тужбени захтев тако што је поред захтева за поништај првостепене одлуке (решења тужене од 02.08.2019. године) тражен поништај и другостепене одлуке послодавца (закључка школског одбора од 16.12.2022. године). До окончања расправе из списка предмета не произилази да је тужилца повукла тужбу у делу захтева да се утврди да је у радном односу на неодређено време од 01.09.2008. године, те да се врати на рад.

Следом изнетог, не може се прихватити становиште другостепеног суда да је поднеском тужиље од 09.01.2023. године, делимично повучена тужба у смислу члана 200. став 4. ЗПП и да је тиме дошло до повлачења другог кумулативног захтева који је истакнут у тужби, јер то не подразумева смањене висине тужбеног захтева као услова за примену наведене одредбе. Зато је последично погрешан и закључак другостепеног суда да је првостепени суд одлучивањем о захтеву да се утврди да је тужилца у радном односу на неодређено време и обавези тужене да је врати на рад, прекорачен тужбени захтев и да је тиме досуђено више од онога што је тражено у смислу одредбе члана 393 став 1. ЗПП. На тај начин у смислу члана 407. став 1. тачка 3. ЗПП, учињена је битна повреда одредаба парничног поступка пред другостепеним судом из члана 371. став 1, у вези са чланом 393. став 1. ЗПП, због чега је побијана пресуда морала бити укинута, при том имајући у виду да од захтева за утврђење радног односа на неодређено време зависи и захтев за поништај одлуке о престанку радног односа.

С обзиром на учињену битну повреду у поступку пред другостепеним судом, по оцени Врховног суда, за сада се не може испитати правилност примене материјалног права од стране овог суда.

Из наведеног разлога, предмет је враћен другостепеном суду на поновно одлучивање о жалби тужене и укинута је и одлуке о трошковима поступка јер зависи од коначног исхода спора.

На основу члана 415. став 1. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у изреци.

Председник већа - судија
Мирјана Андријашевић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић